

Hanif Kureishi
ZADNJA BESEDA

prevedla Polona Glavan

Za Carla

Ena

Harry Johnson je skozi okno vlaka strmel v angleško podeželje in pomislil, da ne mine niti trenutek, ne da bi kdo pripovedoval zgodbo. In če mu bo sreča mila do konca dneva, ga bodo najeli, da pove zgodbo o človeku, h kateremu se odpravlja na obisk. V resnici so ga izbrali, da pove *vso* zgodbo o tem pomembnem človeku, tem velikem umetniku. Le kako, se je vprašal in ob tem vzdrgetal, se tega sploh lotiš? Kje naj začneš in kako naj se zgodba, ki jo nekdo še vedno živi, konča? Še pomembneje, je on, Harry, zmožen česa takega?

Spokojna Anglija, ki so ji prizanesli vojna, revolucija, lakota, etnični ali verski nemiri. A če imajo časopisi prav, je Britanija prenatrpan otoček, na katerem mrgoli živahnih priseljencev, od katerih se mnogi oklepajo robov države, kot bi bila čolniček, ki se bo vsak čas prevrnil. In ne le to, na tisoče iskalcev azila in beguncev, ki hočejo na vsak način zbežati pred nemiri v ostalem kaotičnem svetu, namerava prečkati mejo. Nekateri so bili natlačeni v tovornjake ali pa so se obešali na podvozja vlakov; mnogi so po prstih hodili čez Rokavski preliv po vrveh, vrženih čez morje, medtem ko so druge izstreljevali iz topov v Boulognu. Duhovom je bilo lahko. Po finančnem zlomu pa so bili vsi na krovu države tako tesno nagneteni in klavstrofobični, da so se začeli obračati drug proti drugemu kot živali v kletkah. Ob pomanjkanju, ki je prihajalo – malo služb, nižje pokojnine in pičla socialna varnost – se bo življenje ljudi poslabšalo. Povojne varnosti, v kateri sta odraščala Harry in njegova družina, je bilo konec. Pa vendar se je Harryju zdaj zdelo, da vlada v državo nalašč vbrizgava močan odmerek tesnobe, saj ni videl drugega

kot zeleno in prijetno Anglijo: zdravo živino, lična polja, obrezana drevesa, klokotajoče potoke in sijoče zgodnjepomladansko nebo nad vsem tem. Videti je bilo tudi, da tu zlepa ni mogoče najti karija.

Pššš, je naredilo in pivo ga je poškopilo po obrazu. Ozrl se je. Rob Deveraux, ki je sedel nasproti Harryju in odpiral še eno pločevinko, je bil ugleden in iznajdljiv založnik. Na Harryja se je obrnil z zamisljivo, da bi napisal življenjepis Mamoona Azama, uglednega literata indijskega rodu, romanopisca, esejista in dramatika, ki ga je Harry občudoval, odkar je bil srednješolski knjižni molj, piflarski poznavalec stavkov, mulec, za katerega so bili pisatelji bogovi, junaki, rokofske zvezde. Harry se je takoj z navdušenjem odzval. Po letih študija in poslušnosti se mu je obračalo na bolje, kot so napovedovali tudi učitelji, če se bo zbral, držal zadrgo zapeto in jezik za zobmi. To je bil njegov preboj; jokali bi lahko od olajšanja in vznemirjenja.

Zasluži si, se mu je zdelo. Pred nekaj leti, malo pred tridesetim, je Harry izdal dobro sprejet življenjepis Nehruja, v katerem je bilo precej novega gradiva, in čeprav je bilo treba že znano zgodbo zdaj v moderni maniri rahlo začiniti z medrasno kopulacijo, sodomijo, alkoholizmom in anoreksijo, je delo v celoti obveljalo za poučno. Celo Indijcem je bilo všeč. Za Harryja je bila to »domača naloga«. Zdaj je ocenjeval knjige in poučeval, medtem pa iskal kakšen nov projekt, ki bi mu lahko namenil ustvarjalno strast, energijo in predanost; nekaj, s čimer je upal, da si bo ustvaril ime, se izstrelil v javni svet in rožnato prihodnost.

Danes, na svetlo nedeljsko dopoldne, sta Harry in Rob sedela na vlaku v Taunton, da bi obiskala Mamoona v hiši, kjer je legendarni pisec preživel večino odraslega življenja, zdaj pa si jo je delil z drugo ženo Liano Luccioni,

ognjevitno Italijanko na začetku petdesetih. Ob svetu za oknom – njegovi Angliji – bi Harry ostal miren in sproščen, če ne bi Rob kot kakšen boksarski trener vztrajal pri tem, da si ogreva telo v pripravljenosti na boj, ki ga čaka.

Rob je razlagal, da je pisanje o nekom, ki še živi, tako prednost kot nadloga. Subjekt ti lahko pomaga, je rekel, ko si je Harry z robcem pivnal pivo z obraza. Preteklost se lahko pokaže v novih odtenkih, ko se subjekt ozira nazaj – in Harryjeva naloga je bila navdihniti Mamoon za to, da se bo oziral nazaj. Rob sploh ni dvomil, da bo Mamoon pomagal Harryju, saj je Mamoon končno ugotovil, da knjiga postaja bistvenega pomena. Jasno je postajalo, da je Liana ekstravagantna, če že ne kar dražja in tudi bolj eksplozivna od vseh žensk, na katere je Mamoon naletel pred njo. Rob je rekel, da je tako, kot če bi se Gandi poročil s Shirley Bassey in bi se naselila v Ambridgeu.

Mamoon je užival precej spoštovanja v literarnem svetu, pa tudi v desničarskem časopisju. Navsezadnje je bil pisatelj z indijske podceline, ki jim je lahko ugajal, nekdo, ki je mislil, da je prevlada zlasti izobraženih, dobro obveščenih in inteligentnih – ljudi, ki so mu bili po naključju podobni – boljša od splošne neumnosti ali celo demokracije.

Ker je bil preveč intelektualen, nepopustljiv in naporen, da bi imel širok krog bralcev, je zašel v finančne škripce; kljub hvali in nagradam se je znašel v proračunski zagati. Trenutno je prodajal svoj arhiv neki ameriški univerzi. Preden bi bil prisiljen vzeti še eno hipoteko na hišo, pa sta se njegova žena in agent dogovorila, da bo njegovo uspavano kariero – Mamoon je postal pisec tiste vrste, o katerem so se ljudje spraševali: »Je še vedno živ, ali veš?« – najbolje poživil »kontroverzen« nov življenjepis, ki ga bodo izdali z junakom kot neustavljivo privlačnim in nevarnim mladeničem na naslovnici. Ostra, zapomnljiva podoba bo prav

tako pomembna kot besede: pomislite samo na Kafka, Greena, Becketta, pisce, katerih molčečnost ni bila nikoli ovira, dokler so bili na fotografijah privlačno zamišljeni. To je bila torej knjiga, ki jo bo napisal Harry. Življenjepis bo »dogodek«, »veliki pok«, ki ga bodo seveda spremljali televizijski dokumentarec, intervjuji, literarna turneja in ponovna izdaja Mamoonovih knjig v štiridesetih jezikih.

Po drugi strani, je nadaljeval Rob, pa lahko dejstvo, da je pisatelj živ, življenjepisca ovira. Rob ga je srečal kakih desetkrat in rekel, da je Mamoon, to je treba priznati, bolj podoben Normanu Mailerju kot E. M. Forsterju. Robu se je zdelo, da se Harryju ni treba prav nič držati nazaj. Subjektu to ne bi ustrezalo.

Harryja je na Normana Mailerja bolj spominjal Rob kot Mamoon, ki se mu je ob edinem srečanju zdel zadržan in dostojanstven. Rob je bil razkuštran, neobrit, genialen žrebec, ki je navadno smrdel po alkoholu. Danes je bil pijan že ob prihodu in pivo je začel piti v trenutku, ko sta sedla na vlak – medtem pa je nenehno jedel čips, katerega drobci so se mu kot prhljaj lepili na obraz in obleke. Za Roba je bilo pisanje oblika skrajnega spopada in »rešilna bilka« človeštva. Po njegovem bi moral biti pisatelj hudič osebno, ta, ki uničuje sanje in razbija slaboumne utopije, ta, ki prinaša resničnost in se bogu postavlja po robu v želji po ustvarjanju svetov.

Zdaj je Harry čez mizico resnobno pokimal Robu, tako kot vselej; ni hotel izdati, da ga karkoli vznemirja.

Če je Harry o sebi razmišljal kot o previdnem, če že ne konservativnem človeku, je Rob deloval, kot da svoje avtorje spodbuja k bojevitosti, razuzdanosti in »pristnosti«, ker se je po mnenju nekaterih bal, da bi se lahko dejanje in umetnost pisanja ali celo urejanja zdela »umetniška«, ženska, mehkužna ali morda »gejevsko«. Mamoon gor

ali dol, Harry je slišal številne zgodbe o Robovih »socio-patskih« nagnjenjih. V pisarno je prihajal šele ob petih popoldne, čeprav je tam ostajal vso noč, urejal, telefoniral in delal, morda kdaj pa kdaj skočil v Soho. Poročil se je nedolgo tega, a očitno pozabil, da je zakonska zveza trajno stanje in ne enkraten dogodek. Spal je na različnih krajih, pogosto v neudobnem položaju in s knjigo čez glavo, medtem ko je očitno bival v časovnem območju, ki se je krčilo in širilo po potrebi namesto po uri, ki jo je imel za nekaj fašističnega. Če se je nekoga naveličal, se je obrnil proč ali pa ga celo klofnil. Dela svojih pisateljev je svojevoljno krajšal ali pa spreminjal naslove, ne da bi pisatelje o tem obveščal.

Saj ne, da bi Harryja motile zgodbe o norosti, zavedal se je namreč, da kaj pomembnega dosežejo le zmešani. Poleg tega je Robovo založniško podjetje osvojilo številne pomembne nagrade, Rob pa je bil močan, prepričljiv in mogočen. Po petih let skupnih kosil in klepetov na zabavah Harry do danes ni mogel reči, da je bil priča kakšni posebni razuzdanosti. Rob je skrbel za najbolj vroča imena v Londonu in bil je prav toliko umetnik kot iznajdljiv filmski ali glasbeni producent. Sprožal je dogodke in tvegal; govorili so, da je »neobičajen«. Harry niti v sanjah ni pomislil, da ga bo Rob povabil k sodelovanju. In ne le to, Rob bo Harryju za to knjigo plačal tudi čeden predujem. Če bi si Harry sposodil denar od očeta, bi si lahko privoščil varščino za hišico, ki jo je hotel kupiti z Alice, svojo zaročenko, s katero sta bila skupaj tri leta in ki se je vsečila v njegovo samsko stanovanje. Govorila sta o otrocih, čeprav je bil Harry mnenja, da morata biti bolje situirana, preden se temu posvetita.

Harryju se je vsaj zadnje leto, ko je dozorel, zazdelo, da bi moral biti finančno preskrbljen. To ni bil njegov

poglavitni cilj, ta je bil namreč, da se zresni, a jasno mu je postajalo, da bi moral na seznam življenjskih dosežkov uvrstiti čedno vsoto na banki kot znamenje položaja, sposobnosti in privilegijev. Rob se je ponudil, da mu bo na tej poti pomagal. Skrajni čas je že bil. »Tvoj Mefisto sem in uradno razglašam, da si zdaj del scene,« je rekel Rob. »Seveda bo prišel dan, ko se mi boš moral za to zahvaliti. In to pošteno zahvaliti. Morda me boš hvaležno poljubil na usta ali pa mi dal jezik.«

Ko se je vlak bližal srečanju, je Rob Harryju naročal, naj napiše »kar najbolj noro in divjo knjigo«. To bo Harryjev preboj. Vadi naj podpisovanje; slavili ga bodo na literarnih festivalih v Južni Ameriki, Indiji in Italiji, pojavljaj se bo na televiziji ter imel dobro plačane govore in predavanja o naravi resnice in življenjepiščevem hlapčevanju resnici. To bo njegova biankomenica. Če napišeš eno samo uspešnico, se lahko v njeni slavi sončiš deset let.

»Paziva, da naju preveč ne zanese. Po žerjavici boš hodil.« Rob je naredil požirek piva. »Stari te bo s trmo in zbadanjem spravljal v obup. Njegova žena pa zna biti prijazna in zabavna, veš. A morda boš moral spati z njo, sicer te lahko pomendra kot črva.«

»Kaj? Zakaj?«

»V Rimu, kjer je živela in ujela Mamoona, je bila znana po tem, da menjava moške kot gate in nikoli ni izpustila priložnosti. Ti pa si pujsek z nabrušenim rilcem, kadar je treba izvohati kakšen ženski tartuf.«

»Rob, prosim –«

Urednik je nadaljeval: »Poslušaj, ta zviti stari lisjak Mamoona se ti morda zdi mrtev in pust, tako kot vsem z lastnimi sorodniki vred.« Nagnil se je naprej in zašepetal: »Deluje kot nekdo, ki ženski še nikoli ni vede privoščil užitka, nekdo, ki ni nikoli nikogar ljubil bolj kot sebe.

Ukradel je veliko užitkov. Je pokvarjen prasec, prešuštnik, lažnivec, bandit in morda celo morilec.«

»Koliko ljudi pa to ve?«

»Po tvoji zaslugi se bo razvedelo. Skrajni življenjepis: to je tvoje delo.«

»Razumem.«

»Marion, njegova bivša ljubica, ki spominja na Baconov torzo, je ostra kot britev in iz nje še vedno brizga strup. Živi v Ameriki in ne le da se bo dobila s tabo, k tebi bo priletela kot radioaktiven netopir. Uredil sem ti obisk – nekateri me obtožujejo, da sem perfekcionista. Dejstvo je tudi, da je prvo ženo Peggy pognal čez rob. Prepričan sem, da je zavijal pomaranče v krpo in jo mlatil, da je bila modra kot pokvarjen sir.«

»Res?«

»Razišči. Vztrajal sem, da moraš imeti dostop do njenih dnevnikov.«

»Se je strinjal?«

»Harry, veliki literarni satan je zdaj šibek in omotičen kot lev, ki je dobil konjsko dozo pomirjeval. Čas je, da ga zgrabiva. In od sodelovanja ima korist. Ko bo knjigo prebral in ugotovil, kakšen prasec je, bo prepozno. Izbrskal boš to, česar o sebi ne ve niti Mamoon. S svojim uvidom ga boš obrnil na ražnju. Javnosti so umetniki vseč, kadar so taki – razgaljeni, s spuščeni hlačami in ritjo v zraku, ki so dolgo časa preživeli med serijskimi morilci in ki se userjejo pred neznanci. Tako si bodo nehali domišljati, da so zaradi talenta kaj boljši od povprečnih davčnih sužnjev s kurjimi možgani, kakršni smo mi.«

Po Robovih besedah bodo založniki »sočne« dele knjige prodali nedeljskim časopisom; knjiga bo deležna mednarodnih ocen in lahko bi se odlično prodajala v številnih jezikih. In ko bo Mamoon umrl – »Upam,« je rekel Rob,

ki ni nikoli izpustil priložnosti, »da v kakih petih letih« –, bo šla knjiga v promet še enkrat, z novim poglavjem, ki bo seciralo pisateljeva poslednja ljubimkanja, poslednjo bolezen, smrt, osmrtnice in nepriznane otroke, seveda pa tudi ljubice, ki se bodo zgrnile na pogreb, potem pa k časopisom, kjer se bodo tolkle po prsih, si pulile lase in pripravljale spomine, ko se bodo bojevale med sabo.

Vlak je peljal skozi mesta duhov in Harry je ugotovil, da se mu telo upira ob misli na današnje srečanje z Mamoomom; v resnici se je zbal celotnega projekta, zlasti zato, ker je Rob med pitjem kar naprej ponavljal, da bo to Harryjev »preboj«. Rob je »verjel« v Harryja, a še naprej vztrajal, da je Harry daleč od tega, da bi izpolnil svoj potencial, potencial, ki ga je Rob prepoznal kljub nezanemarljivemu nasprotovanju. Pri Robu je poljubu navadno sledila klofuta.

»Pripravljaj sem Mamooona nate, stari,« je dodal Rob, ko se je vlak bližal postaji.

»Kako si ga pripravljaj?«

»Povedali smo mu, da poznaš njegove reči in vse noči bereš najtežje zadeve, Hegla, Derridaja, Musila, Miltona ... amm ...«

»Rekel si, da razumem Hegla?«

»Ni te lahko prodati. Pri tebi sem začel z ničle.«

»Kaj pa, če me vpraša kaj o Heglovi dialektiki?«

»Moral mu jo boš povzeti.«

»Kaj pa moja prva knjiga? Saj si mu jo poslal.«

»Nazadnje sem jo moral. Je pa tu in tam dolgovezna, še tvoja mati bi se strinjala. Stari se je mukoma prebil skozi uvod in moral ves teden brati Svetonija, da si je popravil okus. Stopi torej stopničko više, kolega, ali pa boš tako zjeban, da se boš moral zaposliti kot akademik. Ali še huje –«

»Huje? Kaj bi bilo lahko hujšega od nekdanje politehnike?«

Rob je premolknil in na kratko pogledal skozi okno, preden je razglasil novico. »Učiti bi moral kreativno pisanje.«

»Prosim, ne. Nisem usposobljen.«

»Še bolje. Zamišljaj si, da si za večno izgubljen v temnem gozdu nedokončanih prvih romanov, ki se jim moraš popolnoma posvetiti.« Pobral je stvari in vstal. »Vidim, da sva prišla v puščavo! Poglej ven – poglej tole močvarjo, ki jo naseljujejo tetovirane lutkice, zmaji in strašila, ki vdihujejo lepilo. Ti groza, ti groza! Si pripravljen na začetek novega življenja?«

Dve

Mamoonova lepa hiša, ki je bila v zadnjih sedmih letih tega zakona precej spremenjena, je stala na koncu zavitega luknjastega kolovoza, ki ga je obdajalo ravno podeželje, katerega dobršen del je Mamoon odkupil in ga dajal v najem okoliškim kmetom, ki so zemljišče uporabljali za pridelavo sena. Njegovo zemljišče je obdajal električni pastir, ki je odganjal srnjad. Hišo so v prvotnem stanju v sedemdesetih letih za Mamoono in njegovo mlado ženo Peggy kupili njeni starši. Peggy je kot besno užaljena alkoholičarka umrla pred dvanajstimi leti, nekaj let pozneje pa je Liana, s katero se je Mamoon pred tem dobival le nekaj mesecev, s kovčki vkorakala skozi vrata.

Od takrat je bilo eno od gospodarskih poslopij predelano v Mamoonovo delovno sobo. V drugem razpadajočem skednju so bili očitno spravljene njegove neuporabljene knjige, izvodi njegovih lastnih del v številnih jezikih in neurejen arhiv, a tja že nekaj časa ni bilo nikogar. Za Liano so do polovice postavili »atelje«, kjer bi lahko pisala, slikala ali oblikovala, a je ostal nedokončan in uporabljala ga je za ples. Liana je z arhitektom načrtovala tudi prizidek za goste. To je ob vsem, kar je naredila s hišo, povzročilo, da se je Mamoon znašel v finančnih škripcih in bil prisiljen reči, da se bo moral preživljati z delom, če se vse skupaj ne izboljša.

Mamoon, ki jih je zdaj imel malo čez sedemdeset, ju je osebno čakal na dvorišču z Liano ter Jinom in Jangom, njunima mladima lajajočima špringer španjeloma. Čeprav je bil Mamoon še vedno čeden in na videz močan, širokih prsi, s kozjo bradico in črnimi očmi, je bil majhen in oblečen v tvidasto angleško podeželsko opravo zelenih in

rjavih odtenkov. Liana je bila očitno od glave do pete v krznu, po prsah so se ji spuščali repi mrtvih živali.

Par je toplo pozdravil obiskovalca, a je bilo v trenutku, ko je Rob padel iz taksija in se spoštljivo zastrmel v Mamoono, jasno, da ga ne zanima: na Harryjevo zadovoljstvo je Mamoon naklonil Robu neusmiljeno grimaso, po kakršnih je slovel.

Rob se je opotekel proč, da bi nadiral ljudi po telefonu. Ko je Liana odšla kuhat, pa je pohitel k zofi v dnevni sobi, potegnil preprogo s tal in se zavlekel podnjo. »Na svežem podeželskem zraku se vedno sprostim. Ti si tega nikar ne dovoli,« je rekel, ko ga je zmanjkovalo. »In – poskrbi, da narediš nanj dober vtis.«

Ko je Harry čakal na Mamoono, ki se je šel preobleč, je opazoval Roba, ki je bil bolj ležeč kot pokončen, in pomislil, kako zavidljivo svoboden in samostojen je urednik, saj se ne zmeni za nerazveseljivo moč resničnosti.

»Harry, pridite, prosim. Boste?«

Harry je na hitro ošinil Mamoono in ga nato pogledal še enkrat, saj je ta stal na vratih od glave do peta oblečen v modro Adidasovo opravo in športne copate. Ko je čakal na mladeniča, je rekel, da mu bo razkazal svojo posest, ribnika in reko na koncu polja.

»Pojdiva se sprehajat in pogovarjat, ker naju oba zanima isto.«

»Kaj pa je to, gospod?«

»Jaz.«

Harry je slišal, da je Mamoon s sarkazmom, vzvišenostjo, pikolovstvom in prepirljivo vztrajnostjo spravil v jok že tudi močne moške in zlasti – s tem se je še posebno odlikoval – številne dobrosrčne načitane ženske. Ko pa sta odšla iz hiše in čez vrt, Mamoon sploh ni omenil življenjepisa, ni zbijal šal niti dajal zajedljivih pripomb. Harryja

so pred tremi tedni peljali na srečanje z Mamoomom in Liano, na kosilo, ki ga je organiziral Rob. Pogovor je bil lahkoten in opravljen; Mamoon je bil prijazen in šarman-ten in ženi je poljubil roko. Harry si je predstavljal, da bo tole srečanje na deželi resna avdicija. A zdelo se mu je, da je službo že dobil. Ali ne? Kako bi lahko izvedel?

Ogledovala sta si cvetje, zelenjavo, ribnika in zaprt bazen zanemarjenega videza. Potem je Mamoon pogledal Harryja in pojasnil, da potrebuje rekreacijo. Pokazalo se je, da je Rob Mamoonu med drugim povedal, da je Harry intelektualec z lepim glasom, pa tudi, da je bil šolski prvak v tenisu. Žal je izprijenec, ki je zdaj smrčal in godrnjal na zofi, Harryja pozabil obvestiti, da je igranje tenisa z Mamoomom del posla in da mu bodo dodelili stare Mamoonove kratke hlače, medtem ko bo z njim udarjal žogice na igrišču, ki meji na njegov vrt.

Ko je tega popoldneva Mamoon sopihal in udrihal, Harry pa mu je pomagal pri bekhendu in se celo s telesom prižel ob njega, ko sta se ukvarjala s servisom, ga je bilo na smrt strah, da bo Mamoon mrtev omahnil na igrišču, kjer ga bo prezgodaj umoril človek, poslan, da ga balzama-mira z besedami.

Ura tenisa je Mamoon razvedrila. Ko mu je postalo jasno, da Harryjeva navzočnost ne bo tako slaba, se je s pestjo boksnil v dlan druge roke in rekel: »Videti ste kot angleški igralec kriketa. Ste igrali za Cambridge?«

»Da.«

»Pa še tenis vam ne gre tako slabo. Celo preizkusili ste me. To mi je všeč. To potrebujem. Medtem ko pišete o meni, lahko tekmujeva. To bo poživilo najine igre. Skupaj bova napredovala, z ramo ob rami. Prav?«

Mamoon je odšel pod tuš; Liana je Harryja odpeljala na vrt, ga posadila na klop in potrepljala po kolenu. V tistem

trenutku je čez neskončno trato začela stopicati temno-oka podeželska punca s spetimi črnimi lasmi, v beli bluzi ter s pladnjem čaja in piškotov v rokah. Ko je po kakih štiridesetih minutah končno prišla in začela natakati čaj – na deželi je očitno vse potekalo v počasnem posnetku in zdelo se je, da je curek čaja med čajnikom in skodelico zamrznil –, je Liana z mešanico strogosti in pomilovanja premerila Harryja in pokazala na okolico.

»Kako se vam zdi?«

Harry je vzdihnil. »Mir, tišina, odmaknjenost. Tukaj je rajsko. Morda bom tudi sam takole živel, ko bom starejši.«

»Samo če boste zelo trdo delali. Zdaj vam lahko razkrijem resnico, mladenič. Moj mož vam je naklonjen. Ko se je preoblačil, mi je šepnil, da ste očitno eden od redkih spodobnih in pametnih Angležev na tem otoku. ‚Kako jim je uspelo, da je nekdo tako spodoben?‘ je rekel. Vendar pa je *moja* naloga, Harry, da vas vprašam, kaj nameravate s človekom, ki ga ljubim, občudujem in častim.«

Harry je rekel: »Eden od največjih pisateljev našega časa je. Vseh časov, v bistvu. Njegova proza je izvrstna, spoznal in opisal pa je tudi nekatere najbolj nasilne in močne ljudi na svetu. Rad bi napisal verodostojno pripoved o njegovem fascinantnem življenju.«

»Kako pa lahko vse poveste?«

Rob je Harryja opozoril, da ne moreš zgrešiti, če omeniš »dejstva«. Nihče se ni mogel vtikati v »dejstva« – bila so neizpodbitna kot udarec v obraz.

»Dejstva –«

Liana pa ga je prekinila. »Povedati vam moram, da ne bo lahko, je pa Mamoon sočuten in moder. Napisali boste prijazno knjigo in imeli v mislih, da ima poleg mene samo še ugled. Vsakogar, ki ga bo blatil, bodo za večno tlačile

more in mučili turi. Mimogrede, se drogirate?« Harry je odkimal. »Ste promiskuitetni?«

Harry je znova odkimal. »Skoraj sem zaročen,« je rekel.

»Z žensko?«

»To pa. Pomočnica modne oblikovalke je.«

»In niste bili nikoli kaznovani?«

»Ne.«

»Ljubi bog, z vami sva dobila vse naenkrat!«

Lotevala se ga je omotica; Liana je občudujoče strmela vanj, dokler mu ni postalo neprijetno, tako da je srknil čaj.

»Kako vam je všeč čaj, gospod?« je vprašala punca, ki je še vedno stala tam. »Imate radi earl grey? Rrrr . . . če je ta vaš najljubši in boste ostali, bom nabavila sto vrečk.«

»Hvala, res mi je všeč.«

»Polnozrnat piškot?«

»Ne, hvala.«

»Jaffa?«

»Ne, hvala.«

»Gremo noter pojest kaj konkretnega?« je rekla Liana.

Rob je zamudil kosilo in se zbudil, ko je prišel taksi.

»Vidim,« je rekla Liana, ko sta z Mamoomom objeta stala na dvorišču ter mahala Robu in Harryju v slovo, »da vas bo zelo zabavno gostiti in da se bomo kot Mamoomova ekipa odlično ujemali. Tako zelo boste dobrodošli tu v Hiši obetov! Že vidim, da boste praktično najin ljubljeni sin.«

»Tako srečna sta skupaj,« je rekel Rob, ko je taksi speljal. »Kar pljuval bi. Harry, ne hodi naravnost domov. Nisem več tako zelo poročen, kot sem bil. Greva ven in komu razparajva zadnjik, a?«

»Ne, prosim –«

»Vztrajam, prijatelj.«

Ker je Rob mislil, da Harry kar nekaj mesecev ne bo uzrl civilizacije, je vztrajal, da ju z Alice zvečer odpelje v fin lokal v Mayfairu, ki so ga obiskovali bankirji, gangsterji in ruske prostitutke. Začeli so z vodko, ostrigami in kozicami, a kot se je dogajalo pri vseh Robovih razpotegnjenih obrokih, je trajalo še nekaj časa, preden so sploh prišli do baznega tabora za glavno jed. Ko se je Harry čez nekaj ur opotekel v tiho veličastno mesto in se počutil, kot bi nekomu pogoltnil glavo, je rekel: »Kdo bi si sploh mislil, da se je finančni sistem sesul?«

Rob je objel Harryja in rekel: »Fant moj, pusti to – vidim, da te čakajo težave. Lahko, da bo ta projekt prava mora, a nikaner ne pozabi, kakšno srečo imaš, ker lahko raziskuješ tako krasno temo. Zdaj boš res začel delati.« Ko se je vrgel na gibčno Alice, jo skoraj zvrnil z visokih pet in nato stisnil bolj, kot je bilo treba, je rekel: »Nikaner ne skrbi, ti božanska stvarca. Ljubezen tvojega življenja bo zmagala. Na koncu ga boš še bolj občudovala.«

»Saj si pameten, Rob,« je rekla. »A me nisi prepričal.« Že prej je poudarila, da je Harry še vedno malce naiven, čeprav jih ima že čez trideset; Mamoon bi mu lahko pri živem telesu požrl dušo, da bi ostal ponižan in prazen. »Gotovo bi mu lahko to povzročilo trajne psihične poškodbe. Nisi rekel, da mu je Mamoonova žena celo rekla sin? Kakšna ženska pa bi kaj takega rekla neznanecu?«

Rob se je hihital in rekel, da bo vsekakor popazil na vse. Življenje je posvetil problematičnim pisateljem – taki so bili vedno najbolj nadarjeni – in Harry mu mora samo telefonirati. Sploh pa je Mamoon osamljen, a tega ne priznava. Harryjeve družbe bo več kot vesel; nadvse rad razpravlja o literaturi in idejah. Za Harryja bo to nekakšno izobraževanje. Pridobil si bo nove vrste uglajenost.

V taksiju je Alice objela Harryja in ga poljubila na rob glave. »Tako dobro te poznam in čutil se boš krivega, vse poenostavljaj in poudarjal to ali ono, kakor te bo pač zanimalo. Oziroma kakor bo verjetno zanimalo Roba, ki te ustrahuje.«

»Me res?«

»Ne vidiš, kako poslušaj vsako njegovo idiotsko besedo in celo kimaš kot kakšen kužek, kadar neha govoriti? Gotovo boš moral o Mamoonu napisati tudi kaj, kar mu ne bo všeč.«

»Upam. Robu sem rekel, da bo to *moja* knjiga. Strinjal se je. Rekel je, da sem umetnik.«

»Kdaj?«

»Tik preden se je z obrazom zrušil na mizo.«

»Kaj pa, če se ti Mamoon in njegova žena maščujeta? Rob mi je pri večerji govoril, da je stara lahko prava furija. Prebrala sem, da je nekemu novinarju zalučala računalnik v glavo, ker je Mamoon vprašal, ali se je prodal, da bi postal psevdogospod.«

»Britanskega imperija nismo osvojili s takim odnosom. Alice, zakaj me ne podpiraš? Kaj bi moral po tvojem početi?«

»Roko na srce? Želim si, da bi učil na kaki navadni šoli.«

»Midva pa bi živela v udobnem dvojčku v predmestju?«

»Zakaj pa ne?«

»S toliko denarja ne bi preživela niti pet minut.«

»Bila bi drugačna človeka, z manj čevlji.«

Rekel je: »Ljubezen moja, dobro veš, da moram v življenju počasi kaj narediti. Še moj oče je rekel, da sem še vedno kot kakšen študent. Pri nas je vedno pametno, če si možki.«

»Kaj pa to v resnici pomeni, Harry?«